

The background is a classical painting of a woman's face, likely the Virgin Mary, wearing a crown of thorns. The painting is aged and shows signs of wear, with visible cracks and some discoloration. The woman's eyes are closed, and her expression is serene. The crown of thorns is made of dark, sharp branches. The overall color palette is warm, with shades of brown, gold, and blue.

**STICHTING
MAELWAELE VAN LYMBORCH
&
STICHTING GEBROEDERS VAN
LYMBORCH HUIS**

Inhoudelijk jaarverslag 2023

Afbeelding voorpagina:

Gebroeders Van Lymborch en/of Johan Maelwael, *Man van smarten*, ca. 1410, tempera op paneel. Parijs, Louvre, RF 2012 1.

De keuze voor een uitsnede uit de Man van smarten op de voorpagina van dit jaarverslag is geen toevallige, en betreft meer dan enkel een esthetische keuze. Dit is namelijk het enige bekende werk waarvan gesuggereerd wordt dat het weleens het product kon zijn van de samenwerking tussen Johan Maelwael en de drie gebroeders Van Lymborch. Ook voor onze stichtingen was samenwerking dit jaar een belangrijk thema want, zoals dit paneel mooi laat zien, samenwerking levert prachtige resultaten op.

Inhoudelijk jaarverslag 2023

Stichting Maelwael Van Lymborch & Stichting Gebroeders van Lymborch Huis

Bezoekadres: Burchtstraat 63, Nijmegen

Secretariaat: Molenveldlaan 14-140, atelier 144, Nijmegen

Postbus 1180

6501 BD Nijmegen

T: 06 - 33 00 51 75 (directeur)

E: secretariaat@gebroedersvanlymborch.nl

W: www.gebroedersvanlymborch.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	5	<i>Scholenweek in Nijmegen & Doornenburg .....</i>	<i>23</i>
Bestuur & Organisatie	7	<i>Filmlezing.....</i>	<i>23</i>
<i>Missie .....</i>	<i>7</i>	<i>Lezingen Wijvenwereld.....</i>	<i>24</i>
<i>Visie .....</i>	<i>7</i>	<i>Hof van de Hertog op bezoek in Hernen</i>	<i>24</i>
<i>Strategie .....</i>	<i>7</i>	<i>TOEN Festival – ondergronds .....</i>	<i>24</i>
<i>Bestuurssamenstelling .....</i>	<i>8</i>	<i>Ongekend – Thomas van Luyn –</i>	
<i>Werkorganisatie .....</i>	<i>9</i>	<i>Stevenskerk & erfgoedaanjagers .....</i>	<i>25</i>
<i>Sponsoring en ‘t Geselschap.....</i>	<i>10</i>	<i>De Grote Nijmeegse Geschiedenis Quiz</i>	<i>26</i>
<i>Kledingbeheer en ateliers – ontsluiting van de collectie .....</i>	<i>11</i>	<i>In de schaduw van de tijd .....</i>	<i>26</i>
Media aandacht	12	<i>Gebroeders Van Lymborch-viering .....</i>	<i>26</i>
<i>Een kleine selectie.....</i>	<i>12</i>	<i>Borduurproject .....</i>	<i>27</i>
The New York Times	12	<i>Open atelier dagen.....</i>	<i>27</i>
Middeleeuwse mode.....	13	<i>Verleden in 3D .....</i>	<i>28</i>
De Ridder van Gelre op zoek naar Maelwael	13	<i>Nieuw boek: Johan Maelwael en de Gebroeders Van Lymborch: Grondleggers van de Nederlandse Schilderkunst.....</i>	<i>28</i>
Sinan Can bij omroep Max.....	14	<i>Kerstmarkt.....</i>	<i>29</i>
Thomas van Luyn in de Volkskrant	15	<i>Hotel Courage .....</i>	<i>29</i>
De Gelderlander	15	<i>Doorlopende activiteiten / presentatie – hele jaar .....</i>	<i>29</i>
Verjonging	16	<i>Ontvangst & rondleidingen door onze bevlogen vrijwilligers .....</i>	<i>30</i>
Gebroeders van Lymborch Huis ...	17	Partners	31
Overzicht van activiteiten in en vanuit het Gebroeders van Lymborch Huis.....	18	<i>Maelwael Van Lymborch Studies .....</i>	<i>31</i>
<i>Exposities .....</i>	<i>18</i>	<i>Nijmeegse Erfgoedpartners .....</i>	<i>31</i>
<i>Collectieopbouw.....</i>	<i>20</i>	<i>Museum Het Valkhof.....</i>	<i>31</i>
<i>Ontvangst diverse schoolklassen .....</i>	<i>21</i>	<i>Kastelen in de regio .....</i>	<i>31</i>
<i>Groepsontvangsten .....</i>	<i>21</i>	<i>Onderwijsinstellingen .....</i>	<i>32</i>
<i>Theatrale vertellingen .....</i>	<i>22</i>	<i>Erfgoed Gelderland .....</i>	<i>32</i>
<i>Nacht van de drie koningen .....</i>	<i>22</i>	Financiën 2023	33

Voorwoord

“ Beste lezer,

Met veel genoegen presenteren wij als Bestuur en Directie van de stichting Maelwael Van Lymborch ons inhoudelijk jaarverslag.

De laatste jaren heeft onze stichting de wind in de rug waar het gaat om het breed verspreiden van het belang van Johan van Maelwael en zijn neven de gebroeders Van Lymborch voor de Nederlands-Franse schilderkunst.

Ik som u achtereenvolgens een aantal baanbrekende gebeurtenissen op:

In 2022 kwam gerenommeerd wetenschapper Susie Nash met het wetenschappelijk bewijs naar buiten dat een prominent schilderij van het Louvre van de hand van Johan van Maelwael is, en niet – zoals voorheen gedacht – van de hand van Henri Bellechose. Dit voor Nijmegen, de wetenschap en onze stichting belangwekkende nieuws werd gepubliceerd in deel II van de Maelwael van Lymborch Studies, waarmee wederom een indrukwekkende nieuwe bijdrage werd geleverd aan onze kennis over leven en werk van de familie Maelwael van Lymborch.

Zoals u in ons jaarverslag kunt lezen hebben er in 2023 ook diverse belangwekkende gebeurtenissen plaatsgevonden waarmee het belang van Johan Maelwael en de gebroeders Van Lymborch nog verder onderstreept werd. Zo stond Meester B, de margedecorateur van de *Belles Heures* centraal in een expositie met maar liefst 12 originele manuscriptbladen, waarvan ons museumhuis er nu drie in bezit heeft. Ook organiseerden we een expositie rondom een ander topstuk; de zeldzame publicatie van Paul Durrieu over het werk van de Van Lymborchs met de allereerste kleurenkopie van hun werk uit 1904 in de expositie In eindeloze reproductie. Verder hadden we de nationale en regionale televisie op bezoek en werden onze GvLjr scholendagen in Nijmegen en Doornenburg door meer kinderen dan ooit tevoren bezocht.

Dit leidde onder meer ertoe dat de gemeenteraad van Nijmegen in het verslagjaar 2023 het gebroeders Van Lymborch Huis benoemen tot een van de schragende organisaties van de Erfgoed Infrastructuur in Nijmegen en haar een plek gaf in de BEI (Basis Erfgoed Infrastructuur van Nijmegen).

Het komende jaar zetten we deze stijgende lijn voort. Hierbij alvast een kijkje in de toekomst: dit jaar vieren wij het 1e lustrum van de opening van ons Gebroeders van Lymborch Huis aan de Burchtstraat, en in 2025 zullen in het kasteel van Chantilly een aantal pagina's uit *Les Très Riches Heures du Duc de Berry* worden geëxposeerd. Het, normaliter verborgen werk, geldt als de “Mona Lisa van de manuscripten”. Extra bijzonder dus dat het nu een aantal maanden voor het brede publiek te zien zal zijn.

Het spreekt voor zich dat wij ter gelegenheid van dit feit een brug gaan slaan naar Chantilly. Dit zullen we onder anderen doen door middel van het organiseren van een expositie, een symposium, busreizen, televisie-aandacht, een immersive video experience project, en meer... Het biedt kansen om de samenwerking met Frankrijk te verbeteren en daarbij ook Nijmegen nog steviger op de kaart te zetten als bakermat van de Nederlandse schilderkunst.

Ik sprak in het begin van mijn bijdrage over “we hebben de wind in de rug”. Dat zien we gelukkig ook terug in de belangstelling voor het Huis, de financiële bijdragen van vrienden, de verkoop van rondleidingen en het groeiende bezoek afkomstig van buiten Nederland. Dit alles geeft ons het vertrouwen om in 2024 naar buiten te komen met een publieksactie om het Huis in eigendom te gaan verwerven. We hopen op uw bijdragen daarin.

Wim Muilenburg
Voorzitter

”

Bestuur & Organisatie

Missie

Stichting Maelwael Van Lymborch en stichting Gebroeders van Lymborch Huis geven meer bekendheid aan het leven en werk van het beroemde Nijmeegse kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch. De stichting grijpt deze verborgen geschiedenis aan om aandacht te genereren voor de periode rond 1400 waarin de gebroeders Van Lymborch leefden en voor de culturele bloeitijd die Nijmegen en Gelre toen doormaakten.

Wij vertellen – met wetenschappelijke onderbouwing – mensen in het hedendaagse over

Visie

Door toegenomen bekendheid willen wij ook de waardering voor de werk van de Maelwael Van Lymborchs laten groeien. Simpelweg omdat het werk van grote cultuurhistorische en artistieke waarde is. Maar ook om het tot inspiratiebron te laten zijn voor een zo breed mogelijk publiek vanuit de universele aantrekkingskracht van hun werken. Het tijdperk waarin zij leefden en dat zij uitbeeldden leent zich om parallellen te trekken naar het hedendaagse, zodat we deze kunnen gebruiken als basis voor verhalen en lessen in het nu.

Strategie

Om onze doelstellingen te bereiken richtte Stichting Maelwael Van Lymborch zich in 2023 op één kerntaak, in plaats van de gebruikelijke twee:

- ❖ Het Gebroeders van Lymborch Huis waar jaarrond bezoekers ontvangen worden, en gedurende het hele jaar een cultureel, educatief en wetenschappelijk programma uitgevoerd wordt.

het ontstaan van de Nederlandse schilderkunst in middeleeuws Nijmegen en de cruciale rol die de Maelwael Van Lymborchs daarin vervulden. Wij inspireren een breed publiek met het spannende levensverhaal, de ambachten, de kunst en de leefwereld van de Maelwael Van Lymborchs. Daarmee dragen wij bij aan de profilering van onze stad en diens rijke geschiedenis. Met Museum Gebroeders van Lymborch Huis in de Burchtstraat versterken we het culturele aanbod in en de diversiteit van de binnenstad. Wij inspireren jongeren om hun talenten te benutten.

Wij merken dat niet alleen de doorgewinterde kunsthistorieliefhebber zich aangetrokken voelt tot de Maelwael Van Lymborchs. We willen daarom nadrukkelijk ook toegankelijk en uitnodigend zijn voor doelgroepen die minder snel met kunst(geschiedenis) in aanraking komen. Daarom zijn we zowel museum als ‘winkel’ en verenigen veel van onze activiteiten een hoge vermaaksfactor met een sterk educatief gehalte. In navolging van de hoge kwaliteit van het werk van de Maelwael Van Lymborchs, vinden wij het belangrijk dat wij onszelf professioneel presenteren en hun artistieke inspiratiebron nemen in onze activiteiten.

Vanwege financiële onzekerheid is besloten dit jaar geen Gebroeders van Lymborch Festival te organiseren. Normaliter vindt dat plaats in de tweede helft van het jaar (augustus/september), maar de organisatie vergt een dusdanige inzet dat deze in januari/februari aanvangt.

Door in onze strategie te richten op slechts een van onze twee gebruikelijke kerntaken hebben we beoogd de stabiliteit van de organisatie te

borgen en deze levensvatbaar te houden. Door het wegvallen van de festivalorganisatie is er ruimte ontstaan om ons te richten op de in de afgelopen jaren ingezette inhoudelijke koers en om de organisatie verder te professionaliseren. In het verlengde van die professionaliseringsslag hebben we ervoor gekozen om voort te sorteren op het verkrijgen van de status van een bij de museumvereniging geregistreerd museum. Een doel dat wij ons voor de

komende jaren hebben gesteld, en waar enige voorbereiding aan voorafgaat die in de lijn ligt van het professionaliseren van onze werkorganisatie.

Daarnaast hebben wij in onze strategie ingezet op diversifiëring en verjonging van de organisatie en het vergroten van de slagkracht van het bestuur door een heldere portefeuillehouderstructuur in te voeren.

Diversifiëring & verjonging

We vinden het belangrijk dat we duidelijk maken dat deze geschiedenis niet alleen van een selecte groep Nijmegenaren is, maar van ons allemaal. Daarnaast voorzien we dat een gedeeltelijke verjonging van de stichting kan bijdragen aan de slagkracht en inventiviteit van de organisatie.

Hoewel het lastig blijkt om de diversiteit van de organisatie te vergroten, met name als het gaat om meer diverse culturele achtergronden, lukt het goed om een verjonging door te voeren. Hiertoe hebben we in de afgelopen periode een aantal nieuwe, jonge vrijwilligers aangetrokken:

- ❖ Twee junior-bestuursleden namen in 2023 zitting in ons bestuur als volwaardige leden, maar dan zonder de bestuurlijke aansprakelijkheid. Een van hen zal in 2024 na afloop van de junior-bestuur periode toetreden tot het bestuur op de portefeuille educatie.
- ❖ Een jonge vrijwilliger die in de tweede helft van 2023 werd ingewerkt, en vanaf januari 2024 zelfstandig het kledingatelier gaat beheren en exploiteren.
- ❖ Een studente die als vrijwillige directiesecretaresse de directie ondersteunt en zo leert hoe de erfgoedwereld in elkaar steekt.
- ❖ Meerde jonge docenten die ondersteunen in de ontwikkeling van educatiemateriaal.
- ❖ Een aantal jongere vrijwilligers in het huis als gastvrouwen/heren en rondleiders.

Bestuurssamenstelling

<i>Bestuurssamenstelling ultimo 2023</i>	
Wim Muilenburg	Voorzitter
Kiki Ehren	Secretaris
Hans Danner	Penningmeester
Henk van der Zand	Bestuurder
Frans Laarakker	Bestuurder
Maartje Slijkhorst	Junior-bestuurder
Chaim van Rens	Junior-bestuurder

De stichting wordt bestuurd door een bestuur van minimaal vijf personen. Bij de samenstelling wordt gekeken naar expertise en competenties op diverse gebieden, zodat ieder van hen een adviserende en begeleidende rol kan hebben in een aantal essentiële deeltaken

binnen de organisatie, zoals administratie en boekhouding, P&O, educatie, en huisvesting/restauratie.

In het jaar 2023 is er één wisseling geweest in het bestuur, de functie van secretaris was ultimo 2022 vacant en is in 2023 ingevuld door Kiki Ehren. In 2023 zijn daarnaast Maartje Slijkhorst en Chaim van Rens toegetreden als junior-bestuurslid. Zij draaien volwaardig mee in het bestuur maar dragen geen eindverantwoordelijkheid en geen aansprakelijkheid.

Alle bestuursleden werken onbezoldigd. De bestuursleden hebben bevestigd dat hun andere activiteiten niet strijdig zijn, en geen

belangenverstrengeling opleveren met de werkzaamheden voor Stichting Maelwael van

Lymborch en Stichting Gebroeders van Lymborch Huis.

Bestuursvisie, Cultural Governance, Fair Practice en Diversiteit & Inclusie

Het bestuur opereert op afstand van de directie en werkorganisatie, maar onderhoudt wel korte lijnen met de vrijwilligersorganisatie. Het bestuur spant zich in om een professionele, zichzelf permanent ontwikkelende, ondernemende, verantwoorde, diverse en inclusieve organisatie te zijn. Daartoe reflecteert het periodiek op regelgeving, en leidraden en codes die

daarbij ondersteunend zijn, waaronder de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur, en de code Diversiteit & Inclusie. Daarnaast onderschrijft de stichting het Verdrag van Faro. Op onze website lichten we uitgebreid toe hoe we dat doen: www.gebroedersvanlymborch.nl/destichting

Werkorganisatie

De werkorganisatie bestaat uit vrijwilligers die voor hun werkzaamheden een vrijwilligersvergoeding ontvangen en een kleine betaalde staf. De zakelijk leider, de programmamaker/conservator en de fondsen- en sponsorwerver ontvangen een financiële vergoeding.

- ❖ Zakelijk leider (0,4 fte) (bezoldigd): Lieke Kamphuis
- ❖ Conservator (0,4 fte) (bezoldigd): Peter van der Heijden
- ❖ Fondsen- en sponsorwerver (bezoldigd): Maaïke Kool (vanaf eind 2023)
- ❖ Directiesecretaris (vrijwilligersfunctie): Tessa Ridder
- ❖ Medewerker secretariaat (vrijwilligersfunctie): Hetty Schipperheijn
- ❖ Medewerker administratie (vrijwilligersfunctie): Martin Schipperheijn
- ❖ Medewerker kledingatelier (vrijwilligersfunctie): Marijke Spaan & Emma Drost
- ❖ Medewerker technische zaken en automatisering (vrijwilligersfunctie): Joris van den Berg
- ❖ Werkgroep Huis (3 vrijwilligersfuncties): Theo van Rossem, Renaud Milis, Rikst van Ekeren

Daarnaast leunt de organisatie op een vaste poule van structureel inzetbare vrijwilligers:

- ❖ Gastvrouwen/-heren en gidsen voor het Gebroeders van Lymborch Huis
- ❖ Merchandise beheer en webshoplogistiek
- ❖ Educatiebegeleiding en 'museumdocenten' (deels bezoldigd vanuit projectsubsidies)
- ❖ Ondersteuning kledingatelier
- ❖ Coördinatie re-enactors

De vaste werkorganisatie werd verder waar nodig hoofdzakelijk aangevuld met een flexibele schil van vrijwilligers en stagiaires. In totaal bestaat ons vrijwilligersbestand uit circa 40 personen. Het aantal actieve vrijwilligers ligt flink lager dan in voorgaande jaren aangezien er dit jaar geen festival werd georganiseerd, waarbij altijd een grote inzet van vrijwilligers is.

In heel 2023 werd de functie van directeur ingevuld door Lieke Kamphuis. De functie van

conservator en programmamaker werd heel 2023 ingevuld door Peter van der Heijden. Samen vullen zij 0,8 fte in. Beide zijn verantwoordelijk voor alle voorkomende directe (publieksactiviteiten, educatie en huisopenstelling) en indirecte taken (administratie, relatiebeheer, P&O, marketing etc.). Daarnaast is vanaf eind 2023 Maaïke Kool aangetrokken als medewerker fondsen- en sponsorwerving.

Sponsoring en 't Geselschap

De stichting heeft in de loop der jaren een waardevol relatienetwerk opgebouwd waarop regelmatig een beroep wordt gedaan. Zij steunen ons met donaties of door diensten, materialen en bruiklenen gratis of tegen een sterk gereduceerd tarief te leveren. Dankzij dit netwerk werden ook de klappen van de coronacrisis en het teruglopen van meerjarige subsidies grotendeels opgevangen.

Wij beschikken over een vaste 'fan base' verenigd in 't Geselschap. Circa 140 personen zijn hier lid van en betalen jaarlijks een vaste donatie. Zij staan tevens op verzoek de organisatie met raad en daad bij en/of verstrekken extra

donaties als de omstandigheden daarom vragen. In de eerste helft van 2023 is een nieuwe structuur van 't Geselschap gelanceerd, met de invoering van verschillende donateurscategorieën.

Door, naast de eigen inkomsten en subsidies, in te zetten op sponsoring en fondsenwerving in de private sector beogen we onze inkomsten stromen te diversifiëren en daarmee een financieel stabielere en minder afhankelijke situatie te bereiken. Hiermee beogen we tevens een deel van de in de subsidievoorwaarden genoemde cofinanciering te regelen.

De jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst van 't Geselschap vond in 2023 plaats in de Mariënburghkapel

Kledingbeheer en ateliers – ontsluiting van de collectie

Sinds 2014 verzorgde Marijke Spaan het beheer van onze omvangrijke kledingcollectie. In 2023 heeft zij aangegeven dat ze na 10 jaar het stokje overgeeft aan de volgende generatie. In Emma Drost is een waardig opvolger gevonden voor het beheer van het kledingatelier. In de tweede helft van 2023 is zij ingewerkt, en vanaf 2024 neemt zij het beheer van het kledingatelier over van Marijke. Bij het maken van de kleding is gestreefd naar het zo nauwkeurig mogelijk uitbeelden van middeleeuwse kledij en in het bijzonder van kleding die wordt uitgebeeld op de miniaturen van de gebroeders Van Lymborch. Zij bouwde de eigen kledinglijn in

samenwerking met het atelier verder uit. De kledingcollectie bestaat inmiddels uit honderden kledingstukken, variërend van kostbare pronkstukken (kostuums voor de hoge adel) tot kleding voor burgers die ingezet worden voor re-enactment en educatiedoeleinden.

De kleding is oorspronkelijk gemaakt om in te zetten tijdens ons eigen Gebroeders van Lymborch Festival, maar is ook regelmatig zichtbaar geweest op andere plekken. Nu er geen zicht is op de organisatie van een festival op korte termijn is er gekeken naar een andere manier van het inzetten van de kleding. Zo zijn tot april 2023 een aantal kledingstukken te zien geweest tijdens de tentoonstelling Wijvenwereld in Museum Kasteel Wijchen en is er een Middeleeuwse modeshow georganiseerd in het kader van deze tentoonstelling waarbij een deel van de kleding van de maandbladen gepresenteerd is aan het aanwezige publiek.

Naast het zelf organiseren van en/of meewerken aan activiteiten zijn we ook aan het onderzoeken hoe we de kledingcollectie breder beschikbaar kunnen maken door verhuur. Dit heeft twee voordelen: hiermee zijn we op meer plaatsen zichtbaar zonder dat we zelf verantwoordelijk zijn voor het organiseren van activiteiten. Daarnaast is verhuur een manier om andere inkomsten te genereren. Hiertoe hebben we een jonge vrijwilliger aangetrokken die het beheer van het kledingatelier overneemt, de kledingstukken gaat fotograferen, en de verhuur via een online portfolio gaat realiseren. De planning is om dit in de tweede helft van 2023 verder uit te rollen.

Media aandacht

De Stichting Maelwael Van Lymborch geeft meer bekendheid aan het leven en werk van het beroemde Nijmeegse kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch. De stichting grijpt deze verborgen geschiedenis aan om aandacht te genereren voor de periode rond 1400 waarin de gebroeders Van Lymborch leefden en voor de culturele bloeitijd die Nijmegen en Gelre toen doormaakten.

Dat lukt steeds beter, we zien dat onder anderen dankzij onze inzet en de inzet van onze zusterstichting, de Maelwael van Lymborch Studies, de bekendheid van de kunstenaarsfamilie toeneemt in binnen- en buitenland. Dat vertaalt zich in meer aandacht voor hun kunst en het verhaal door het publiek, meer bezoek van ons museumhuis, en in meer media-aandacht voor onze stichting en voor de Maelwael Van Lyborchs en hun kunst.

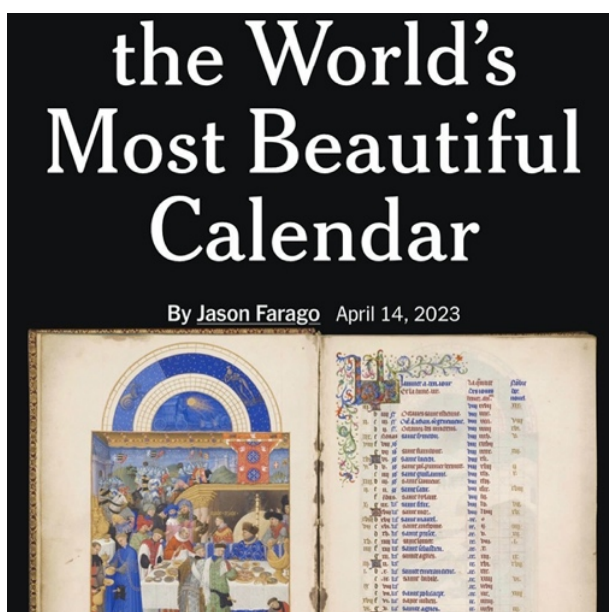
Een kleine selectie...

The New York Times

Dat de bekendheid van de gebroeders Van Lymborch buiten onze eigen landsgrenzen soms groter is dan op de plek waar zij vandaan komen werd ook in 2023 weer duidelijk toen de topkrant de New York Times een prachtig artikel publiceerde over "The World's Most Beautiful Calendar," de *Très Riches Heurs du Duc de Berry*, gemaakt door de gebroeders Van Lymborch. Met prachtige visuals wordt het werk uiteengezet in hun online publicatie. Na het lezen van dit artikel kan niemand meer ontkennen wat wij in Nijmegen al weten: het mooiste getijdenboek ooit komt uit de handen van de Nijmeegse gebroeders Van Lymborch. Het artikel is hier te lezen:

<https://www.nytimes.com/interactive/2023/04/14/arts/design/tres-riches->

[heures-calendar.html?smtyp=cur&smid=tw-nytimesarts](https://www.nytimes.com/interactive/2023/04/14/arts/design/tres-riches-heures-calendar.html?smtyp=cur&smid=tw-nytimesarts)

Middeleeuwse mode

Ook was er veel aandacht voor de middeleeuwse modeshow in Museum Kasteel Wijchen waarbij aan de hand van de kleding die is nagemaakt van de maandbladen van de *Très Riches Heures* het publiek verteld werd over de kunst van de gebroeders Van Lymborch, zie:

- ❖ De Gelderlander: <https://www.gelderlander.nl/wijchen/modeshow-middeleeuwse-kleren-in-kasteel-wijchen-het-ging-niet-om-comfort-het-moest-imponerend-zijn~a977fee0/>
- ❖ RN7: <https://www.rn7.nl/38272-wijvenwereld-vertelt-het-verhaal-van-middeleeuwse-vrouwen>
- ❖ AD: <https://www.ad.nl/video/productie/een-modeshow-met-kleding-uit-de-middeleeuwen-355473>

De Ridders van Gelre op zoek naar Maelwael

De Ridders van Gelre reisden in de aflevering van 14 januari 2023 af naar Parijs. Doel was de Grote Ronde Piéta van de oudste bij naam bekende Nederlandse schilder: Johan Maelwael uit Nijmegen. Dat is in het bezit van het Louvre, maar de ridders vinden eigenlijk dat het grootste topstuk uit de Gelderse kunstgeschiedenis in Gelderland zou moeten zijn....

<https://www.gld.nl/tv/aflevering/ridders-van-gelre-op-zoek-in-parijs/212737>

Sinan Can bij omroep Max

Tot twee keer toe vertelde Sinan Can bij omroep Max over de gebroeders Van Lymborch en het Gebroeders Van Lymborch Huis. Hij vertelde aan tafel bij Tijd voor Max over deze 'godfathers van de Nederlandse schilderkunst' en wilde het hier, in de woorden van Dionne Stax, 'per se over hebben'. En afgelopen zomer werd Sinan Can door Dionne Stax geïnterviewd voor het programma TV Monument. Op speciaal verzoek van Sinan werd het interview gefilmd in de 14e eeuwse kelder van het Gebroeders van Lymborch Huis. Sinan Can, bekend van zijn betrokken reportages in het Midden-Oosten, draagt Nijmegen en in het bijzonder het verhaal

van de gebroeders van Lymborch een warm hart toe.

Tijd voor Max:

- ❖ <https://www.maxvandaag.nl/videos-fragmenten/fragmenten-tijd-voor-max/sinan-can-deelt-culturele-tips-in-en-om-nijmegen-frank-boeijen-zei-steeds-we-spreken-af-in-het-kronenburger-park/>
- ❖ TV Monument: <https://www.maxvandaag.nl/sessies/themas/media-cultuur/martine-van-os-sinan-can-en-dione-de-graaff-staan-centraal-in-nieuwe-afleveringen-tv-monument/>

Deze review op Tripadvisor laat zien dat mede dankzij deze uitzending, weer nieuwe bezoekers ons mooie museumhuis weten te vinden:

“
Wat een ontdekking! Wij hadden nog nooit gehoord van de gebroeders Van Lymborch. Terwijl één van ons geboren en getogen is in Nijmegen. We werden op het Gebr. V. Lymborch huis geattendeerd door Sinan Can op tv. Dank Sinan! Wij hebben kennis gemaakt met het kleurrijke en minutieuze werk van 'de godfathers van de Nederlandse schilderkunst' en voelen ons verrijkt.
 ”

Thomas van Luyn in de Volkskrant

Naar aanleiding van zijn Nationale Beeldenstormexcuses die we samen met de Stevenskerk organiseerden in het kader van Ongekend Festival, schreef Thomas van Luyn een column in de Volkskrant: <https://www.volkskrant.nl/volkskrant-magazine/achteraf-gezien-heeft-nazaat-thomas-van-luyn-spijt-van-de-beeldenstorm-excuses-dus~be00d07c/?referer=https://www.google.com/>

De activiteit in de Stevenskerk deed nogal wat stof opwaaien, want kán dit eigenlijk wel? Kun je dit soort thema's met satire benaderen? O.a. de Gelderlander en Trouw besteedden er aandacht aan:

- ❖ De Gelderlander: <https://www.gelderlander.nl/nijmegen/thomas-van-luyn-maakt-in-nijmegen-excuses-voor-de-beeldenstorm-marcel-van-roosmalen-zal-ze-aanvaarden-woke-discussie-met-satire-benaderen~a1f9f3f0/?referer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

- ❖ Trouw: <https://www.trouw.nl/religie-filosofie/satirische-grap-over-slavernij-excuses-kan-niet-iedereen-bekoren~b0c731ef/?referer=https://www.google.com/>

De Gelderlander

En in februari schreef de Gelderlander: "De beste kunstenaars van die tijd [de late middeleeuwen] zaten in de Burchtstraat"

■ Hoe de befaamde Gebroeders van Lymborch

Den Bosch heeft Jeroen Bosch. Delft heeft Johannes Vermeer. De Gebroeders van Lymborch, de meest gereproduceerde kunstenaars van de middeleeuwen, komen uit Nijmegen. Dat wist twintig jaar geleden bijna niemand. Nu wel, met dank aan Clemens Verhoeven en André Stukens.

dankzij de Stichting Maelwael Van Lymborch weer Nijmeegs werden

'De beste kunstenaars van die tijd zaten in de Burchtstraat'

worden, werd het werk van de Gebroeders van Lymborch aanvankelijk voor de wereld. Het grote publiek vond het meer geschikt 'vanaf de ruwe massen' dan het gewilde. Het is dus de kunstenaar die gemaakt zijn in opdracht van de kerk van Nijmegen.

Schoneer. Het is ook buitengewoon. De originele miniaturen kun je gezien afvroegen en dan nog langer die details en gezichtsuitdrukkingen tot hun recht. De Gebroeders van Lymborch waren nog lang na hun dood een inspiratiebron voor kunstenaars in West-Europa. De kunstenaars werden met name de grootmeesters van het middeleeuwse Delft, Pieter Bruegel.

Verjoning

Zoals besproken in de terugblik op de ontwikkeling van het bestuur en de organisatie, is de stichting een weg ingeslagen van verjoning van de organisatie. Dit geldt voor ons vrijwilligersbestand en voor het bestuur, met de junior-bestuursleden, maar ook voor de directie. Dat is niet onopgemerkt gebleven en

resulteerde in een artikel in het Bulletin Kunsthistorici, waarin twee jonge kunsthistorica's, waaronder directeur Lieke Kamphuis, vertelden over hoe het is om aan de slag te gaan als directeur bij een erfgoedorganisatie/museum, zie: https://www.kunsthistorici.nl/uploads/files/Bulletin_2023-02.pdf

VERENIGING VAN NEDERLANDSE KUNSTHISTORICI

Lieke Kamphuis

Lisa Spooren, met bijdrages van Lieke Kamphuis en Jana Roovers

Wat als je als recent afgestudeerde kunsthistoricus ambities hebt om directeur te worden van een kunstmuseum? Voor veel jonge kunsthistorici is een carrièrestap naar museumdirecteur een stip op de horizon. Meteen de directeur van het Rijksmuseum worden kan natuurlijk niet, maar bij kleinere musea, vaak buiten de Randstad, komt het wel degelijk voor dat jonge kunsthistorici aan het roer staan. Hoe pak je het aan om museumdirecteur te worden? En waar moet je beginnen? Ik sprak met Lieke Kamphuis (1992), directeur van het Museum Gebroeders van Lymborch Huis in Nijmegen, en Jana Roovers (1997), algemeen directeur van Museum Villa Mondriaan in Winterswijk. In dit artikel lees je hoe zij het directeurschap invullen, delen ze hun ervaringen en geven ze enkele tips.

Jana Roovers

BULLETIN 2023/2

Gebroeders van Lymborch Huis

Onder Burchtstraat 63/65 zijn de originele 14e eeuwse kelders nog aanwezig, die tastbaar herinneren aan leven en werk van Nijmegens befaamde kunstenaars. Dat wij deze sinds 25 augustus 2019 kunnen openstellen is voor ons van grote waarde en voor de stad is het een ongekend geluk dat deze authentieke plek de scherpe tand des tijds heeft overleefd en dat we daar nu iets bijzonders kunnen ontwikkelen. Het Gebroeders van Lymborch Huis aan de Burchtstraat draagt bij aan de zichtbaarheid van de verborgen middeleeuwse geschiedenis van de stad met een verhaal van wereldallure. Het is een *stepping stone* en verbindingsschakel tussen de Stevenskerk/Grote Markt en het Valkhofkwartier. Een nieuwe hub voor activiteiten die de verbinding slaat tussen de middeleeuwse werken en de betekenis daarvan als inspiratiebron voor hedendaagse activiteiten.

Vanaf februari 2020 is het effect van corona op onze bezoekerscijfers en omzetcijfers merkbaar. Ook in 2021 en begin 2022 werden wij geconfronteerd met meerdere volledige of halve lockdowns. Een lastige uitgangspositie voor een nieuw te starten erfgoedhuis/museum. In 2023 konden wij echter voor het eerst alle maanden gasten ontvangen zonder beperkingen. We merken dat de aandacht voor het museumhuis toeneemt, en dat we gasten van over de hele wereld ontvangen. In 2023 hebben we ruim 4000 betalende bezoekers ontvangen. Ieder van hen kreeg een persoonlijke rondleiding.

Naast de vele bezoekers uit Nijmegen kwam ongeveer 70% van buiten de stad. Men kwam niet alleen uit heel Nederland, maar uit bijna alle Europese landen, de Verenigde Staten, Zuid-Amerika, het Midden-Oosten, Oost-Azië en Australië. Hiermee speelt het Gebroeders van Lymborch Huis ook een groeiende rol in de citymarketing van de oudste stad.

Via Tripadvisor, Google en ons gastenboek laten al deze bezoekers hun ervaringen achter. De reactie die wij per mail ontvingen van een onderzoeker aan het Courtauld Institute of Art laat mooi zien waar de kracht van het Gebroeders van Lymborch Huis zit:

“ **It was a wonderful visit. I especially admired the enthusiasm and dedication of your guides. They are to be complimented most highly.** ”

Onze kracht zit in onze deskundige en enthousiaste gidsen, en de persoonlijke benadering

die wij inzetten om de bezoekers mee te nemen in dit prachtige verhaal.

Overzicht van activiteiten in en vanuit het Gebroeders van Lymborch Huis

In het Gebroeders van Lymborch Huis staat de combinatie van vermaak met educatie in de breedte zin van het woord centraal. Het is een plek om je te verwonderen aan eeuwenoude kunst, een plaats waar je je kunt laten inspireren door het spannende verhaal van drie Nijmeegse broertjes die een bliksemcarrière maakten in Frankrijk, en een hub voor kennis over middeleeuwse kunst en middeleeuws Nijmegen. Daarbij richten we ons enerzijds op individuele bezoekers en anderzijds op groepsbezoeken. Een groot deel van die groepsbezoeken zijn schoolklassen, die we door middel van speciale programma's die aansluiten op het curriculum van scholen. Dat doen we op diverse manieren. Hieronder een kleine greep uit de activiteiten die in 2023 in en vanuit ons museumhuis zijn georganiseerd.

Exposities

We organiseren – en werken mee – aan diverse exposities.

- ❖ Van 2 oktober 2022 t/m 2 april 2023 was de expositie **In eindeloze reproductie** te zien in het Gebroeders Van Lymborch Huis. In deze expositie konden bezoekers zien hoe de afbeeldingen van de Gebroeders Van Lymborch, door middel van de eindeloze reproducties, nog steeds ons beeld van de middeleeuwen bepalen.
- ❖ Van 8 april t/m 16 oktober 2023 was de expositie **Meester B. Vakbroeder van de Van**

Lymborchs te zien in het Gebroeders Van Lymborch Huis. In deze expositie waren een 12-tal originele pagina's uit een tot dan toe onbekend getijdenboek gemaakt voor de hertog van Berry en gedecoreerd door een directe collega van de gebroeders Van Lymborch, met wie zij samenwerkten in de *Belles Heures*, te zien.

Samenwerkingspartner: Stichting Maelwael Van Lymborch Studies

Links: Burgemeester Bruls bewondert een aantal door Meester B. verluchte bladen uit een getijdenboek. Rechts: Flyer tentoonstelling Meester B.

- ❖ Van 12 november 2023 t/m 21 mei 2024 is de expositie **Universum Van Lymborch: een blik op de kosmos in het werk van de gebroeders Van Lymborch** te zien in het Gebroeders Van Lymborch Huis. In de expositie Universum Van Lymborch wordt afgerekend met het idee dat de middeleeuwen nauwelijks kennis hadden over de kosmos en dat zij niet beter wist dan dat de aarde een platte ronde schijf was. De afbeeldingen van de gebroeders Van Lymborch tonen aan dat ze kennis hadden van astronomische instrumenten waarmee ze de sterrenhemel konden onderzoeken.

Samenwerkingspartner: Stichting Maelwael Van Lymborch Studies

- ❖ Tentoonstelling **Wijvenwereld**, Wijchen. De tentoonstelling was een samenwerking

tussen Museum Kasteel Wijchen en het Gebroeders Van Lymborch Huis. In de tentoonstelling Wijvenwereld werd een verrassend beeld geschetst over de positie en leefwereld van vrouwen - wijven - in de late middeleeuwen, zowel arm als rijk. Rondom de expositie organiseerde het Gebroeders Van Lymborch Huis workshops, lezingen, middeleeuwse modeshows, en themarondleidingen in het Huis. Daarnaast namen vrijwilligers van de Stichting Maelwael Van Lymborch deel aan een door Museum Kasteel Wijchen georganiseerd middeleeuws festival.

Samenwerkingspartner: Museum Kasteel Wijchen

- ❖ In voorbereiding voor 2024: **tentoonstelling toegankelijk voor mensen met een visuele beperking**

Samen met de Europese afdeling van het Emerson College ontwikkelen we een tentoonstelling gericht op bezoekers met een visuele beperking. De tentoonstelling zelf is tijdelijk, maar we produceren daarnaast materiaal dat ook naast andere wisseltentoonstellingen in te zetten is. Zo maken we het Gebroeders van Lymborch Huis meer toegankelijk voor publiek met een visuele beperking én zorgen we dat de internationale studenten van het Emerson College leren over het begin van de Europese schilderkunst in Nijmegen. De tentoonstelling is gepland voor mei 2024.

Samenwerkingspartner: Emerson College, Well (onderwijsinstelling)

Gebroeders van Lymborch, Bible Moralisee. Afbeeldingen die te zien zijn in de expositie Universum Van Lymborch.

Collectieopbouw

Om op een museale en professionele wijze het verhaal van de familie Maelwael Van Lymborch, hun kunst en hun erfenis te kunnen vertellen is het van belang dat we een collectie opbouwen. Aan de hand van deze stukken nemen we bezoekers mee in de wondere wereld van deze kunstenaarsfamilie. Daartoe hebben we allereerst een drietal bladen aangekocht die zijn gedecoreerd door de hierboven benoemde *Meester B van de Belles Heures*.

Daarnaast kochten we een exemplaar van een publicatie van Paul Durrieu aan. In 1904 publiceerde graaf Paul Durrieu de eerste zeer gedegen studie over de Très Riches Heures. Dit imposante boekwerk, gevat in een prachtige kartonnen band op geschept Japans papier weegt maar liefst 9 kilo en er zijn slechts 320 exemplaren van gedrukt. De uitgave van Durrieu bevat 65 sepia heliogravures van door de gebroeders Van Lymborch gemaakte miniatures. Het lijvige boekwerk opent zelfs met een kleurendruk van de december pagina. Een absoluut unicum voor die tijd.

Rondleider Renaud Milis met de "Dikke Durrieu" die dankzij zijn speurwerk nu in het Gebroeders van Lymborch Huis te zien is.

Ontvangst diverse schoolklassen

We ontvangen in 2023 regelmatig schoolklassen in het Gebroeders van Lymborch Huis. De leerlingen worden ondergedompeld in het verhaal van hun stadsgenoten van 600 jaar geleden. Ook krijgen ze de kans om zelf te schilderen zoals de gebroeders Van Lymborch. Alleen in plaats van Parijs, krijgen we dan prachtige

plaatjes van Nijmegen te zien! De bezoeken aan het Gebroeders van Lymborch Huis worden gecombineerd met lessen in de klas, zodat leerlingen de gelegenheid hebben om echt de stof in te duiken en meer te leren over deze kunstenaarsfamilie.

Links: Een schoolklas op bezoek in het Gebroeders van Lymborch Huis. Foto: Peter van der Heijden
Rechts: Werk van brugklassers van het Karel de Grote College geïnspieerd door de Van Lymborchs.

Groepsontvangsten

Naast individuele bezoekers hadden we ook regelmatig groepsontvangsten. In het Gebroeders van Lymborch Huis kun je het leerzame met het aangename verenigen. Onder het genot van een hapje en een drankje nemen onze rondleiders en gastvrouwen en -heren bezoekers mee in het middeleeuwse verhaal van deze geweldige kunstenaars.

Theatrale vertellingen

We proberen zoveel mogelijk verschillende mensen te bereiken en kennis te laten maken met dit verhaal. Daartoe gebruiken we verschillende vertelvormen. Naast de reguliere rondleidingen, bieden we ook meer theatrale vertelvormen aan. Dit doen we in samenwerking met zelfstandige, lokale cultuurmakers.

Zo is verhalenmaker Arjen Uittenbogaard begin dit jaar gestart met een serie kwartaalverhalen, waarbij hij elk kwartaal aan de hand van een van de kalenderbladen uit de *Très Riches Heures* op theatrale wijze een verhaal vertelt.

Daarnaast biedt Ron Vervuurt, middeleeuwse marskramer Ronaldus Volvuur, theatrale wandelingen aan waarbij onze moderne stadsgenoten (en andere geïnteresseerden) hun stad te zien krijgen door de ogen van een tijdgenoot van de Van Lymborchs.

Samenwerkingspartners:

- Verhalenmaker Arjen Uittenbogaard
- Acteur/ theatermaker Ron Vervuurt

Nacht van de drie koningen

Op 6 januari, driekoningen, organiseerde het Gebroeders van Lymborch Huis in samenwerking met de Stevenskerk, de Nicolaaskapel en de Bastei de *Nacht van de Drie Koningen*. Op verschillende manieren, met o.a. theater, een lezing, en een spannend theatraal verhaal konden bezoekers kennis maken met de diverse aspecten van het verhaal van de Drie Koningen. Tijdens de bijdrage van het Gebroeders van Lymborch Huis stond de afbeelding van het Drie Koningen verhaal in de kunst van de Van Lymborchs centraal.

Samenwerkingspartners:

- Museum de Bastei
- Stevenskerk
- Valkhofvereniging

Scholenweek in Nijmegen & Doornenburg

Jaarlijks organiseren we de Gebroeders van Lymborch Junior scholendag gekoppeld aan het festival. Hoewel het festival dit jaar helaas niet door kan gaan, vinden we de educatieve kant dusdanig belangrijk dat we dit graag willen continueren. Dankzij een projectsubsidie van de Provincie Gelderland, een samenwerking met museum de Bastei en Kasteel Doornenburg, en de inzet van onze werkorganisatie konden we de scholendag uitbreiden naar een hele

scholenweek: 4 ochtenden in Nijmegen, en een dag in Doornenburg. Hierdoor hebben we dit jaar 600 leerlingen kennis laten maken met de gebroeders Van Lymborch en (duurzame) kunst en ambacht in de Gouden Eeuw van Gelre.

Samenwerkingspartners:

- Museum de Bastei
- Kasteel Doornenburg
- Valkhofvereniging

Leerlingen uit het basisonderwijs maken tijdens de GVLjr scholendag kennis met de gebroeders Van Lymborch, de middeleeuwen, ambachten en kunst, en leren zo (de geschiedenis van) hun leefomgeving beter te begrijpen.

Filmlezing

Er zijn veel films over de middeleeuwen en films die zich afspelen in de middeleeuwen. Maar hoe wordt in die films de vrouw gepresenteerd en hoe realistisch is dat beeld? Zijn er onwrikbare clichés en misvattingen? Constant Hoogenbosch nam de proef op de som en illustreerde op 9 februari aan de hand van filmbeelden hoe het staat met de representatie van de vrouw in films over en rond de middeleeuwen. Historisch correct of niet, een hilarische knipoog was het zeker.

Lezingen Wijnenwereld

Aangezien de lezingen in het najaar van 2022 helemaal vol zaten, gaf Lieke Kamphuis op 1 april 2023 nogmaals een lezing over de afbeelding van vrouwen in het werk van de gebroeders Van Lymborch in Museum Kasteel Wijchen bij de tentoonstelling Wijnenwereld.

Samenwerkingspartner: Museum Kasteel Wijchen

www.gebroedersvanlymborch.nl

TOEN Festival – ondergronds

Binnen het Nijmeegs Geschiedenis Festival TOEN – georganiseerd door het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis – waren wij kartrekker voor de activiteit ondergrondse middeleeuwen. Deelnemers aan de activiteit kregen diverse culturele activiteiten aangeboden in vier middeleeuwse kelders uit de tijd van de gebroeders Van Lymborch: een muzikante speelde een lied gebaseerd op de gebroeders Van Lymborch, een acteur bracht in de kelders

Hof van de Hertog op bezoek in Hernen

Op zondag 3 september was het hof van de hertog van Berry op bezoek in Kasteel Hernen. Een groep re-enactors liep de hele dag rond in het kasteel en vertelde bezoekers van Kasteel Hernen over Het leven in de middeleeuwen zoals afgebeeld in het werk van de Gebroeders Van Lymborch. Bezoekers speelden een potje schak met een middeleeuwer, keken hoe zij kleren maakten, en hoe zij kookten.

Samenwerkingspartner: Kasteel Hernen

📅 Datum: 7 oktober ⌚ Tijd: 13:00 – 17:00 uur

UITVERKOCHT | KELDERTOUR: DE ONDERGRONDSE MIDDELEEUWEN

€ 10,-

👤 Leuk voor: 18 - 55+

[Tickets & info](#)

van het stadhuis de beul die daar ooit werkte weer tot leven, een verhalenmaker vertelde over Moenen en Mariken, en onder muzikale begeleiding van een troubadour leerden ze over de geschiedenis van de Hezelstraat en de kelder.

Samenwerkingspartners:

- Het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis

- Singer/songwriter Susan Gemser
- Acteur / theatermaker Ron Vervuurt
- Gemeente Nijmegen
- Latijnse School
- Verhalenmaker Arjen Uittenbogaard
- Stichting het Gilde
- Drankenhandel Versailles
- Muzikant/ Troubadour Jan Willem van Opstal
- Muzikant Roza Ambrosius

Ongekend – Thomas van Luyn – Stevenskerk & erfgoedaanjagers

Op vrijdag 27 oktober vonden de Nationale Beeldenstorm Excuses van Thomas van Luyn plaats in de Stevenskerk in Nijmegen. Een spijtbetuiging voor de Beeldenstorm in en na 1566. De excuses werden in ontvangst genomen door Marcel van Roosmalen. Het was een daverend succes, ruim 500 man was aanwezig om samen met Marcel, onder begeleiding van prachtig gezang, in ontvangst te nemen. De gebroeders Van Lymborch en hun tijdgenoten maakten ook nog even hun opwacht. Uiteraard gekleed in de prachtige kleding gemaakt door de naaisters van het Atelier Maelwael Van Lymborch.

Samenwerkingspartners:

- Stevenskerk
- Erfgoedaanjagers gemeente Nijmegen
- Cabaretier en acteur Thomas van Luyn
- Columnist en schrijver Marcel van Roosmalen
- Capella Cumerana
- Trio Strotski

De Grote Nijmeegse Geschiedenis Quiz

Op 21 oktober vond de jaarlijkse Nijmeegse Geschiedenis Quiz plaats in de Lindenberg. De quiz werd gepresenteerd door Peter van der Heijden, conservator en programmamaker van het Gebroeders Van Lymborch Huis.

Samenwerkingspartners:

- *Numaga*
- *Ex tempore*
- *Huis van de Nijmeegse Geschiedenis*
- *Regionaal Archief Nijmegen*
- *De Lindenberg*

In de schaduw van de tijd

Op 26 juli nam Susan Gemser samen met cameraman Chris Diepenhorst een videoclip op in de kelder van het GvLHuis. Met haar nieuwe lied "In de schaduw van de tijd" brengt ze heden en verleden pakkend samen.

Het lied ging samen met de videoclip op 26 augustus tijdens het Verhaal van Gelderland Festival in Vaassen in première. Kijk hier de bijbehorende clip:

https://youtu.be/9ZJMsVX8Wr4?si=UK-2s2kObD-g_Dcc

Samenwerkingspartners:

- *Singer/songwriter Susan Gemser*
- *Erfgoed Gelderland*

**Van de geest tot op het doek,
een paradijs van gouden streken
spreekt tot mijn verbeelding in een
boek**

Gebroeders Van Lymborch-viering

Net als voorgaande jaren steunden wij de door Stichting Vlegel georganiseerde Gebroeders van Lymborch-viering in de Stevenskerk die plaatsvond op zondag 10 september. De Gebroeders van Lymborch-viering was deze keer tevens het slotakkoord van de feestelijke vieringen rondom 750 jaar Stevenskerk. Een entree van middeleeuwse re-enactors opende de viering. Verder werd de dienst begeleid met o.a. gregoriaans gezang, een zangeres en een pianist.

Samenwerkingspartners:

- *Stichting Vlegel*
- *Stevenskerk*
- *Koor Schola Cantorum Karolus Magnus*
- *Zangeres Lisa Kézer*
- *Pianist Charles van Doornewaard*

Borduurproject

Naast het ontplooiën van onze eigen activiteiten, steunen we ook graag activiteiten van anderen die bijdragen aan onze missie en visie. Een van die activiteiten is het Gebroeders Van Lymborch borduurproject. Het borduurproject is in het leven geroepen om samen met uiteenlopende groepen van de Nijmeegse bevolking te werken aan een aantal panelen, geïnspireerd op het oeuvre van de Gebroeders van Lymborch. Het doel is een gemeenschapsproject op basis van een hoogwaardig ontwerp dat recht doet aan het hoge ambachtelijke niveau van de middeleeuwse borduurkunst met de voor die tijd gangbare materialen en technieken. Het

project zelf gaat van start in 2024, maar in 2023 is de groep borduursters al aan de slag gegaan met het aanleren van de middeleeuwse technieken tijdens een cursus in de Lindenberg.

De borduurgroep staat los van onze stichtingen en is voornemens een eigen stichting te starten. Zij hebben de Stichting Maelwael Van Lymborch benaderd en gevraagd mee te denken. Wij zijn geen actief deelnemer in het project, maar staan de groep bij met advies rondom het organiseren, het opzetten van een projectplan en de fondsenwerving, en advies op inhoudelijk gebied.

Open atelier dagen

Op 4,5, 11 en 12 november waren er Open Atelierdagen in de Krayenhoffkazerne met ook een presentatie van het kledingatelier van de Stichting Maelwael Van Lymborch. Tijdens de Open Ateliers dagen konden bezoekers kennis maken met het kostuumatelier van de Stichting Maelwael Van Lymborch. Onze vrijwilligers vertelden – gekleed in de adellijke kostuums - alles over de stijl van de kostuums van onze Stichting en de stand die zij representeren. Ook lichtten zij toe hoe de kostuums ontworpen zijn aan de hand van de miniaturen van de gebroeders Van Lymborch en welke oplossingen gevonden zijn om kostuums exact na te maken. Totaal bezochten in die twee weekenden ruim 275 mensen het kledingatelier van de Gebroeders Van Lymborch.

Verleden in 3D

Met 3D animatietechnieken heeft Jeroen de groot een groot aantal verdwenen gebouwen en stadsgezichten van Nijmegen gereconstrueerd. De meeste van zijn films zijn niet eerder op groot doek gepresenteerd. Tot nu! Op 30 november liet Jeroen de Groot een aantal van zijn unieke films zien in het Gebroeders Van

Lymborch Huis. Tijdens de bijeenkomst was de première van een reconstructie van de Burchtstraat rond het jaar 1400 met het Gebroeders Van Lymborch Huis in de hoofdrol.

Samenwerkingspartner: 3D tekenaar Jeroen de Groot

Nieuw boek: Johan Maelwael en de Gebroeders Van Lymborch: Grondleggers van de Nederlandse Schilderkunst

Op vrijdag 1 december verscheen bij Walburg Pers na lang wachten eindelijk het boek met de nieuwste inzichten over de vermaarde kunstenaarsfamilie Maelwael van Lymborch: *Johan Maelwael en de Gebroeders Van Lymborch: Grondleggers van de Nederlandse Schilderkunst*. Het boek, geschreven door André Stufkens en Clemens Verhoeven, is het vervolg op het eerder verschenen publieksboek van de Stichting Maelwael Van Lymborch en staat vol met de nieuwste inzichten over deze kunstenaarsfamilie. Op 8 december was bijna 100 man bijeen in de kelder van boekhandel Roelants voor de boekpresentatie door auteur André Stufkens en hoofd beeldende kunst van het

Rijksmuseum Pieter Roelofs. Het boek opent met een inleiding door niemand minder dan Bart van Loo, hij schreef: "In de authentieke veertiende-eeuwse kelders in de Nijmeegse Burchtstraat, waar de Maelwael en Van Lymborchs nog hebben rondgelopen, kwamen kleur, geur, gevoel en sfeer uit de leefwereld van de Nijmeegse meesters dichtbij. In het kleine, maar o zo fijne museum Gebroeders Van Lymborch Huis worden de bezoekers met open armen ontvangen en liefdevol en kundig rondgeleid langs hun leven en werk. Onwetenden gaan er beneveld naar buiten. Ik kan niet ontkennen dat ik gecharmeerd raakte van de groep vrijwilligers. Met hun bevlogenheid dagen ze

internationale specialisten uit om nieuwe inzichten aan te dragen die ze vervolgens wereldkundig maken in de Engelstalige publicatie van de Maelwael Van Lymborch Studies."

Kerstmarkt

Op 17 december was het Gebroeders van Lymborch Huis aanwezig bij de kerstmarkt op Kasteel Doornenburg. In de prachtige kostuums zoals gebaseerd op de kleding zoals we die zien in het werk van de Gebroeders Van Lymborch vertelden onze vrijwilligers de bezoekers van de kerstmarkt over de Nijmeegse kunstenaarsfamilie Maelwael Van Lymborch en het atelier Maelwael Van Lymborch.

Samenwerkingspartner: Kasteel Doornenburg

Samenwerkingspartners:

- Maelwael Van Lymborch Studies
- Walburg Pers

Hotel Courage

In het compleet vernieuwde Hotel Courage zijn vanaf de zomer 2023 op ruim 30 kamers de afbeeldingen van de gebroeders Van Lymborch te zien in de vorm van afbeeldingen in passe-partouts aan de muren en kussens op de bedden. Zo komen bezoekers aan de stad al direct bij het inchecken in hun hotel in aanraking met deze Nijmeegse schilders. Dit wordt nog uitgebreid

met foto-behang met daarop uitvergrotingen van de afbeeldingen van de Gebroeders Van Lymborch in de gezamenlijke ruimten. Toeristen in Hotel Courage kunnen er niet omheen: de grootste kunstenaars uit de late middeleeuwen komen uit Nijmegen.

Samenwerkingspartner: Hotel Courage

Doorlopende activiteiten / presentatie – hele jaar

- ❖ Maandelijkse nieuwsbrief naar ongeveer 800 abonnees met iedere maand 1 of 2 verdiepende artikelen over de afbeeldingen van de Maelwaels Van Lymborchs en de thema's die zij aanstippen.
- ❖ Actueel nieuws op Youtube, Facebook, Twitter en Instagram.
- ❖ Verversen of aanvullen van de permanente presentatie; door de uitvergrotingen uit Belles Heures en Très Riches Heures voortdurend te wisselen, passend bij het maandthema of het seizoen; door deuren en wanden te voorzien van zeer grote afbeeldingen, zoals de afbeelding van de Hel en de Anatomische Mens.
- ❖ Omslaan van de bladen van de twee facsimiles van de Belles Heures en de Très Riches Heures.
- ❖ Het aanvullen van ons merchandiseaanbod met nieuwe (ambachtelijke) producten en verdiepende literatuur.

Ontvangst & rondleidingen door onze bevrogen vrijwilligers

Jaarrond, vijf dagen in de week, staan onze gastvrouwen, -heren, en rondleiders klaar om bezoekers te ontvangen in het Gebroeders van Lymborch Huis.

Uiteraard uit Nijmegen, maar ook uit de rest van Nederland, uit Amerika, Rusland, Israël, Oekraïne, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en nog veel meer. Dat zijn soms jonge bezoekers, soms oudere bezoekers. Mensen die al helemaal verknocht zijn aan de prachtige kunst van de Gebroeders van Lymborch, en mensen die het voor het eerst in hun leven zien en bij ons hun ogen uitkijken. Veel van hen gaan regelmatig naar musea, maar sommigen komen daar zelden en ontdekken bij ons dat een museumbezoek echt ontzettend leuk kan zijn.

Je merkt dat de vrijwilligers echt hun hart en ziel hebben verloren aan het huis van de Gebroeders van Lymborch

Dat is de grootste kracht van ons museumhuis, de vrijwilligers die elke bezoeker even hartelijk ontvangen en met een enorme bevrogenheid en enthousiasme meenemen in het verhaal en de leefwereld van de familie Maelwael Van Lymborch. Dat zijn gasten die overal vandaan komen.

Beste tour ooit in een prachtig klein museum

We zijn er trots op hoe onze vrijwilligers al deze mensen zich welkom laten voelen, en ervoor zorgen dat zij met een tevreden gevoel en volop inspiratie ons museum weer verlaten.

Bijzondere ervaring

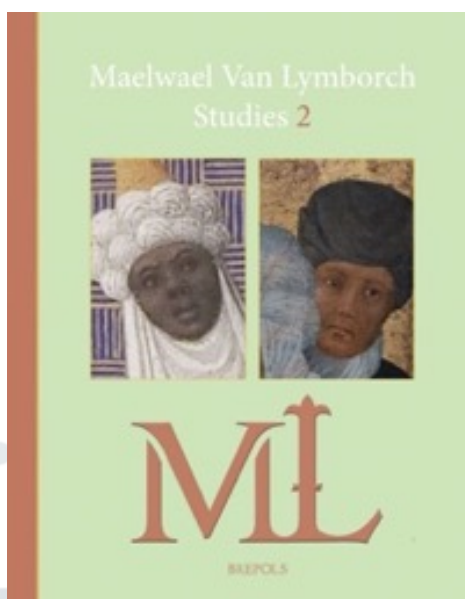
Partners

Bij de realisatie van het Huis en onze activiteiten werken wij samen met diverse partners. Wij lichten er een aantal uit:

Maelwael Van Lymborch Studies

De stichting wil de kennis over het kunstenaarsgeslacht Maelwael Van Lymborch bevorderen, onder andere door de jongste resultaten van onderzoek vanuit Nijmegen wereldwijd te verspreiden via oude en nieuwe media, film, games en via fysieke presentaties (musea). Waar mogelijk wil de stichting ook wetenschappelijk onderzoek bevorderen. Dit doen wij door de sinds 2018 autonome Stichting

Maelwael Van Lymborch Studies te ondersteunen. De verrichtingen van deze zusterstichting zijn voor ons van groot belang om ons internationaal op de kaart te zetten en om onze presentatie en educatie accuraat, actueel en relevant te maken en houden. De activiteiten van deze externe organisatie voeden ons met inspiratie voor nieuwe activiteiten en ondersteuning bij het ontwikkelen tentoonstellingen, zoals *Meester B.* en *Universum Van Lymborch.*

Nijmeegse Erfgoedpartners

De ontwikkeling van het Valkhofkwartier beschouwen wij als een kansrijke ontwikkeling voor een hechtere samenwerking op het gebied van programmering en promotie. Met de Bastei, Stevenskerk en de Valkhofvereniging organiseerden we bijvoorbeeld de Nacht Van de Drie Koningen. Daarom is er regelmatig

Inhoudelijk jaarverslag Stichting Maelwael Van Lymborch, 2023

Mythische Monsters

FANTASIEVOLLE CREATUREN

in verlichte Middeleeuwse handschriften

Daarnaast hebben we in 2023 met de stichting Maelwael Van Lymborch Studies samengewerkt op het gebied van de hernieuwde uitgave van het publieksboek 'Johan Maelwael en de gebroeders Van Lymborch: Grondleggers van de Nederlandse Schilderkunst'.

onderling contact om kansen te verkennen en te benutten. Ook is onze stichting al jarenlang (bestuurs)lid van het CPRN en benut het dit platform om samenwerkingen te smeden met cultuurhistorische partners. Zo waren wij ook ieder jaar actief bij het Nijmeegs Geschiedenis festival TOEN d.m.v. een zeer geslaagde

keldertour waarbij we met tien partners een cultureel programma aanboden in middeleeuwse kelders, en door een actieve bijdrage aan de populaire 025Geschiedenisquiz. Met museum De Bastei hebben we daarnaast

intensief samengewerkt tijdens de GVLjr schoendag, waarvoor we een gezamenlijke subsidieaanvraag hebben gedaan (en gehonoreerd gekregen) bij de provincie Gelderland.

Museum Het Valkhof

De Stichting Maelwael Van Lymborch werkt al jaren nauw samen met Museum Het Valkhof.

Zij hebben de totstandkoming van het Gebroeders van Lymborch Huis gesteund met het in bruikleen geven van kostbare facsimiles (*Belles Heures* en *Tres Riches Heures*) en diverse replica's en prints van werken van de familie Maelwael Van Lymborch. In 2023 kocht het Valkhof twee handschriften aan, waarvan één uit de collectie van de Hertog van Berry (opdrachtgever van de Van Lymborchs) waarmee zij in hun vaste presentatie een link kunnen leggen naar het verhaal dat wij vertellen in het Gebroeders Van Lymborch Huis.

Kastelen in de regio

De stichting heeft het afgelopen jaar regelmatig samengewerkt met de diverse kastelen in de regio van Nijmegen. Met Kasteel Doornenburg organiseerden we één van de 5 scholendagen, waardoor we dit jaar voor het eerst ook leerlingen uit de omgeving Doornenburg konden ontvangen. Met Museum Kasteel Wijchen hebben we in 2022-2023 de tentoonstelling *Wijnenwereld* gepresenteerd en daaromheen diverse activiteiten georganiseerd. Daarnaast waren we een dag met onze vrijwilligers te gast op Kasteel Hernen waar we in middeleeuwse kledij de bezoekers kennis lieten maken met de leefwereld van de gebroeders Van Lymborch en hun opdrachtgever de Hertog van Berry.

Onderwijsinstellingen

We hechten een groot belang aan de samenwerking met onderwijspartijen om zo ook een educatieve functie te kunnen vervullen. Voor de scholendagen hebben we contact met diverse basisscholen in de regio Nijmegen en Doornenburg. Daarnaast krijgen we regelmatig middelbare scholen op bezoek voor rondleidingen in het Gebroeders Van Lymborch Huis. Op het gebied van hoger onderwijs werken we regelmatig samen met de Radboud Universiteit met wie we in 2023 afspraken hebben gemaakt

zodat we in 2024 een samenwerking kunnen aangaan met de Radboud Honours Academy, en met het Emerson College in Well (een dependance van het Emerson College uit Boston) van waaruit studenten o.l.v. Rob Dückers (tevens verbonden aan de Maelwael Van Lymborch Studies) regelmatig meewerken aan exposities in het Gebroeders Van Lymborch Huis. In 2023 hebben we met hen voorbereidingen getroffen voor een expositie die in 2024 zal plaatsvinden.

Erfgoed Gelderland

Onze stichting is aangesloten bij dit platform. Erfgoed Gelderland ondersteunt ons o.a. door het geven van advies, het faciliteren van netwerk mogelijkheden met collega-instellingen, bij de totstandkoming van nieuw educatieaanbod voor primair onderwijs, en dient voor ons als waardevol kennisplatform.

Erfgoed Gelderland heeft ook een belangrijke rol gehad in de implementatie en uitvoering van het 'Verhaal van Gelderland', waarbij ze een verhaal van Gelderland matrix hebben ontwikkeld. Op de knooppunten die verbonden zijn aan de verhaallijn 'Graafschap en Hertogdom' speelt het Gebroeders Van Lymborch Huis vanzelfsprekend een belangrijke rol.

De door Erfgoed Gelderland ontwikkelde matrix van Gelderse Verhaallijnen.

Financiën 2023

Een specificatie van opbrengsten en uitgaven staat hieronder weergegeven. Deze is eveneens opgenomen in het financieel jaarverslag 2023, bijlage bij dit inhoudelijke jaarverslag. Het financieel jaarverslag heeft betrekking op Stichting Maelwael Van Lymborch en Stichting Gebroeders van Lymborch Huis.

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Opbrengsten			
Subsidie Gemeente	149.000	149.257	104.735
Subsidie provincie	29.040	29.040	-
Vrienden GvL	5.605	5.000	4.395
Donaties en schenkingen	1.150	7.500	7.986
Merchandising	21.307	12.000	19.210
Verkoop herdruk boek Maelwael	1.939	2.995	-
Tickets	15.643	17.000	8.246
Rondleidingen	3.483		
Scholendag	3.075	3.750	2.375
Overige omzet	1.115	6.500	1.565
Totaal opbrengsten	231.357	233.042	148.512
Organisatie kosten			
Artistieke en zakelijke leiding	47.985	32.670	29.845
Subsidie en fondsenwerver	3.720	16.335	-
Vrijwilligers	2.765	4.500	3.600
Huur en zakelijke lasten	8.953	10.080	7.508
Verzekeringen	1.592	1.500	1.352
Andere exploitatiekosten	16.255	7.500	10.204
Afschrijvingskosten	4.529	-	4.529
Marketing GvL Huis en Festival/ scholendag	991	1.000	950
Totaal organisatie kosten	86.790	73.585	57.988
Directe kosten			
Project- en productieleiding	21.102	32.670	19.897
Vrijwilligers kleding	2.245	2.500	2.409
Organisatie van Activiteiten	19.308	32.790	48.788
Huur- en energiekosten Burchtstraat 63	39.203	38.000	38.273
Publiciteit	2.397	8.000	2.472
Inkoop merchandise	9.071	4.000	6.182
Herdruk boek Maelwael	13.000	4.000	-
Educatieve programma's	-	4.500	-
Kosten permanente presentatie en tentoonstellingen	1.611	13.000	4.003
Murder Mystery app	-	2.500	-
Opvoeringen en producties	-	6.000	-
	107.937	147.960	122.024
Totaal kosten	194.727	221.545	180.012
Resultaat	36.630	11.497	-31.500